

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ
ДОКУМЕНТАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
МЕНЕДЖМЕНТУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ФІЗИКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

27 квітня 2023 року

УДК: 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ (протокол №5 від 23 травня 2023 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (26-27.04.2023 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Ю.В. Фещук, О.А. Герасименко, Н.В. Дупак, Н.В. Симонович, О.І. Шурин. Рівне: РДГУ, 2023. 128 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 26-27 квітня 2023 року на кафедрі професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ спільно з працівниками Сарненського педагогічного фахового коледжу РДГУ, ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”, РМЦТУМ Рівненської міської ради, Комунального закладу “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 5 від 18 травня 2023 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, СПК,
РМЦТУМ, 2023

УДК: 373: 091. 313

*Наталія Петрівна Бірук,
канд. пед. наук, доцент кафедри професійно-педагогічної,
спеціальної освіти, андрагогіки та управління
Житомирського державного університету імені Івана Франка,
(м. Житомир, Україна)
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності
014.10 «Середня освіта. Трудове навчання та технології»
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ТРУДОВОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ НАУКОВОГО ЛІЦЕУ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Зміна вітчизняної освітньої парадигми і впровадження в систему загальної середньої освіти концепції «Нова українська школа» супроводжуються трансформаціями вже існуючих та апробацією нових інноваційних технологій, форм, методів і засобів здійснення освітнього процесу. На сьогодні однією із технологій, яка активно реалізується й адаптується педагогами є технологія проєктного навчання. Проаналізуємо особливості реалізації даної технології у процесі трудової підготовки старшокласників під час вивчення предмету «Технології» з врахуванням подій, які відбуваються у країні в останні роки (пандемія та війна).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Наукове обґрунтування методу проєктів було здійснено Дж. Дьюї, У. Кілпатріком ще на початку ХХ століття [3]. Сьогодні питання реалізації технології проєктного навчання досліджується вченими в різних аспектах, зокрема – загальні положення – А. Ліговицьким, О. Любарською, О. Пехотою, Л. Пироженко, ін.; у навчально-виховному процесі закладів загальної середньої освіти – І. Єрмаковою, Л. Мартинець, М. Піддячим, О. Пометун, М. Смутко та багатьма іншими дослідниками; творчу реалізацію особистості у процесі проєктної діяльності розглянуто О. Коберником, О. Савченко, А. Цимбалару та ін. [4]. Акцентуємо нашу увагу на здійсненні трудової підготовки учнів наукових ліцеїв у процесі проєктної діяльності в умовах змішаного навчання.

Постановка завдання. Мета статті полягає у представленні особливостей проєктної діяльності учнів Наукового ліцею Житомирського державного університету імені Івана Франка на уроках технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Питання трудової підготовки молодого покоління у процесі проєктного навчання не втрачає актуальності навіть у час активного розвитку й впровадження цифрових технологій. Вони розширюють та урізноманітнюють можливості розробки і втілення проєктів з трудового навчання.

Як зазначалося вище, пандемія коронавірусу та війна внесли значні корективи, призвели до унеможливлення здійснення повноцінного освітнього процесу і пошуку альтернативної його реалізації шляхом застосування онлайн сервісів, платформ, цифрових застосунків тощо. Таким чином було організовано освітній процес і в Науковому ліцеї ЖДУ імені Івана Франка – з вересня 2022 року учні навчаються у змішаному форматі – більшість очно і незначна частина приєднується до уроків онлайн у Zoom-конференції.

Технологія проєктного навчання дозволяє ліцеїстам повною мірою опанувати предмет «Технології», розвиває пізнавальні, творчі та трудові навички, критичне мислення, сприяє набуттю особистісного й професійного досвіду, формуванню ключових і предметних компетентностей.

Дотримуємося твердження педагогів-практиків та реалізуємо його у процесі підготовки ліцеїстів, що «проєктна технологія це – практичне спрямування особистісно орієнтованого трудового навчання у процесі конкретної навчально-трудової діяльності учня, на основі його вільного вибору та з урахуванням його особистих інтересів» [Базоока]. Працюючи над календарно-тематичним планом та вибором об'єктів для проєктування, обов'язково передбачаємо поєднання пізнавальної, ціннісно-орієнтаційної, перетворювальної, ігрової, професійно-трудової та комунікативної діяльності для досягнення оптимальних результатів.

Оскільки ліцеїсти – це учні 10-11-х класів і вже мають значний рівень знань, сформовані вміння та навички трудової діяльності, спрямовуємо освітній процес відповідно до сучасних вимог, тобто на формування компетентностей і вміння самостійно застосувати набуті знання. Найвдалішими є проєкти, які максимально самостійно розроблені та виконані учнями – вчитель лише пропонує тему, передбачену програмою, допомагає з підбором матеріалів й коригує за потреби процес, а ліцеїсти втілюють свої творчі ідеї, враховуючи всі етапи проєктування.

Заняття проходять як у формі лекцій, де вчитель знайомить з теоретичним матеріалом, особливостями різної сировини й матеріалів, техніками і технологіями, учні ж пропонують і обговорюють свої ідеї втілення проєктів; так і у формі звичайних уроків, на яких здійснюється безпосереднє виконання і реалізація ідеї, а вчитель виступає в ролі консультанта, фасилітатора, тьютора.

На сьогодні найбільш цікавлять учнів проєкти, пов'язані з народними традиціями та звичаями українського народу. Так, в межах вивчення модулю

«Техніки декоративно-ужиткового мистецтва» ліцеїстами для військових були виготовлені й передані обереги з різних матеріалів (фетру, пряжі, тканини) із застосуваннями різних технік; дощечки, підставки для чашок, склянок та оздоблені орнаментами; аксесуари для гаджетів теж із оздобленням вишивкою й орнаментами.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, у процесі трудової підготовки учнів старших класів для успішної реалізації освітніх цілей варто враховувати наступне:

- навчати учнів вміло застосовувати набуті знання та вдосконалювати навички самостійного їх здобуття, спираючись на критичне мислення;
- прищеплювати учням вміння доцільно використовувати дослідницькі прийоми для планування, розробки і втілення проєкту;
- сприяти формуванню комунікативної компетентності між учнями у класі, працюючи над груповими проєктами.
- створювати ситуації успіху і підтримувати творчий пошук юних дослідників.

Список використаних джерел:

1. Базоока Н.О. Проектна діяльність у викладанні трудового навчання. 2018. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/000pr5-b3d5.docx.html>
2. Державний стандарт базової і повної середньої освіти (Освітня галузь «Технологія»). Трудова підготовка в закладах освіти. 2004. № 1. С. 1-6.
3. Дьюї Дж. Моє педагогічне кредо. Шлях освіти. 1998. № 4. С. 50.
4. Коберник О. Урок трудового навчання в умовах проєктно-технологічної системи. Трудова підготовка в закладах освіти. 2006. №1. С. 2-4.
5. Ліговицький А.О. Теоретичні основи проєктування сучасних освітніх систем. Київ: Техніка, 1997. 210 с.
6. Мартинець Л.А. Проектна діяльність у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу. Освіта та розвиток обдарованої особистості. № 3(34)/03/2015.
7. Пометун О.І. Пироженко Л.В. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод посіб. Київ: Вид-во А.С.К., 2004. 192 с.
8. Проектна діяльність у ліцеї: компетентнісний потенціал, теорія і практика: наук.-метод. посібн. / за ред. С.М. Шевцової, І.Г. Єрмакова, О.В. Батечко, В.О. Жадька. Київ: Департамент, 2008. 520 с.
9. Смутко М. Використання проєктних технологій на уроках трудового навчання. URL: <https://phm.cuspu.edu.ua/nauka/konferentsii/fizyka-tekhnologii-navchannia/97-2017/teoriia-ta-metodyka-tekhnolohichnoi-osvity/1170-vykorystannya-proektnykh-tekhnolohiy-na-urokakh-trudovoho-navchannya.html>

ЗМІСТ

Бірук Н.П. Реалізація технології проектного навчання у процесі трудової підготовки учнів наукового ліцею.	3
Герасименко О.А., Байрак Ю.А. Теоретичні аспекти розвитку уміння виготовлення виробів декоративно-прикладного мистецтва в учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інструктажів.	6
Герасименко О.А., Грицина І.М. Базові засади розвитку творчої уяви в учнів 10-11 класів на уроках профільного навчання з використанням методів проєктування.	11
Герасименко О.А., Коваль В.В. Теоретичні основи формування практичних навичок втілення проектного задуму в учнів старшої школи в процесі профільного навчання з використанням мультимедійних засобів.	17
Герасименко О.А., Савчук М.С. Характерні особливості розвитку компетентності культурного самовираження в учнів старших класів на уроках технологій з використанням практичних методів навчання.	24
Дупак Н.В. Формування практичної компетентності майбутніх фахівців з готельно-ресторанного обслуговування у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.	27
Лісова С.В. Особливості функціонування єдиного освітнього простору в епоху інтеграції і глобалізації освітніх систем.	31
Мойсеєць К.В. Організація дистанційного навчання при викладанні фахових дисциплін спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології).	35
Павленко В.В. Технологічна карту уроку “Технології”: проблеми розробки.	39
Пісна Т.М. Імідж як складова індивідуального стилю діяльності сучасного викладача.	45
Саванчук О.А. Роль графічної підготовки та дизайну у становленні молодого вчителя технологій.	48
Савченко Л.О. Педагогічна діагностика оцінювання якості знань студентів у закладах освіти.	52
Савчук П.П., Петрівський Я.Б., Савчук Л.А. До питання про якість професійної підготовки фахівців у ЗВО.	48
Симонович Н.В. Методика професійного та профільного навчання майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема.	58
Симонович Н.В., Гуцалюк С.В. Теоретичні основи розвитку загально-трудоуних умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор.	63
Симонович Н.В., Мельник М.А. Теоретичні основи формування проєктно-технологічної компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	68
Симонович Н.В., Ярмолка Н.В. Теоретичні основи формування інформаційно-цифрової компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	73

Фещук Ю.В., Борейко Н.С. Теоретичні аспекти розвитку графічних вмій учнів старших класів на заняттях предмету “Технології” з використанням практичних методів.	79
Фещук Ю.В., Глемба М.Б. Теоретичні основи розвитку просторового мислення учнів старшої школи на уроках креслення з використанням графічних задач.	84
Фещук Ю.В., Зайко М.О. Теоретичні аспекти розвитку екологічної грамотності учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.	88
Фещук Ю.В., Мосійчук С.А. Теоретичні аспекти формування графічної компетентності учнів закладів професійно-технічної освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	93
Фещук Ю.В., Шоботенко Р.О. Теоретичні основи організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій.	98
Шурин О.І. До питання професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування.	101
Шурин О.І., Войтович Т.М. Актуальний стан розвитку критичного Мислення учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання.	104
Шурин О.І., Волошук В.В. Розвиток творчого потенціалу учнів старшої школи в процесі профільного навчання.	112
Шурин О.І., Жабчик В.Б. Теоретичні основи розвитку професійно-пізнавальних інтересів учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інноваційних методів навчання.	117
Шурин О.І., Жупило О.Л. Формування дизайнерських знань та умінь учнів 10-11 класів в процесі профільного навчання.	121
Відомості про авторів.	126

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(26-27 квітня 2023 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Юрій Вікторович Фещук,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Надія Василівна Дупак,
Наталія Василівна Симонович,
Олена Іванівна Шурін.*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 15.03.2023 р. Підписано до друку 24.05.2023 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 9,79.
Обл. вид. арк. 4,55. Замовлення № 218/1. Наклад 100.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)